

Lördagskrönikan

Sådan är populismen

De enkla lösningarnas profeter har flyttat från positionerna. Stig-Björn Ljunggren sammanfattar vad populismen går ut på.

Vi har vant oss vid att populism är något dåligt. Och visst finns det anledning att föredra en upplyst konservatism, välavvägd liberalism eller pragmatisk socialism före ett populistiskt vrövel. Men samtidigt kan vi säga att populism är en slags kommunikationsteknik som utgår från några inte helt idiotiska insikter.

Populismen har följande särdrag:

1) Överförakt. Populismen har ofta en kritisk inställning till makthavarna och misstänker att dessa är korrupta, dekadenta och missköter sina uppgifter. De sitter hellre på krogen och ölar upp skattebetalarnas pengar än hjälper de arbetslösa.

Men stundtals har populisterna stor respekt för hövdingen i toppen, men misstänker att denne är manipulerad av sin svekfulla omgivning. Ministern är god, men de sakkunniga är onda, kan populisterna säga.

2) Folkets dygder. Hos populismen står "vanligt folk" i centrum för uppmärksamheten. De värderingar som finns ute i stugorna är sunda och rejäla – och kan ställas i kontrast till överhetens frossande och fallskärmsavtalande. Stundtals tycker populisterna synd om folket och gör samhällets olycksbarn till huvudpersoner. Ibland är det strejkledaren eller demonstrationsarrangören som får ta hjältens roll.

I vårt fall finns det hos populismen en vurm för det ursprungliga och av makten obefläckade. En miljardär som går runt i rutig skjorta och är "som folk är mest" är att föredra framför en arbetarunge som klär upp sig i gåbortkostymen och sätter sig i kommunduset.

3) Konspiration. Populismen misstänker att det mesta som inträffar i vårt samhälle är planerat av den ondskefulla överheten. Med lobbyism, opinionsbildning och nätverk puffas vi mot globalisering, avreglering och privatisering. Eller så är det hemliga sällskap av judiska affärsintressen, marxistiska brödraskap eller blodsdrickande frimurare som manipulerar oss. Hemliga promemior skapar högervägen – eller massmedieavstämning lyfter fram Gudrun mot makten.

4) Ideologiskt mischmasch. Hos populismen finns ingen strävan efter att ha ideologisk konsistens. Politiska förslag flyter runt i en enda sörrja och bevisbördan är sällan speciellt stark bakom påståenden och förslag. Populisten är mot stora företag, men för de små. Populisten är mot vissa delar av överheten, men längtar efter den gode härskaren. Populisten strävar själv inte efter någon principfasthet, men upprörs samtidigt av att makts herrar inte lever som de lär.

5) Enkla lösningar. En av de viktigaste ingredienserna i den populistiska förkunnelsen är tilltron till enkla, genomgripande och symboliska handlingar. Populisten tycker att det enda som krävs för att samhället ska bli bättre är att makthavarna bestämmer sig för att göra något. Arbetslösheten beror på LAS. Arbetslösheten kan hävas genom arbetsidskortning. Arbetslösheten fixar vi genom att låta alla anställas av offentlig sektor. Pengar finns, det är bara att höja skatten för de rika!

Jag tror att vi befinner oss i en tid där populismen tränger in i alla sammanhang. Vi misstror "den politiska klassen", förbannar juristväldet som breder ut sig på alla håll och kanter, eller marknadernas och mediernas maktabitioner. Samtidigt längtar vi efter sunda folkliga värderingar, som att man ska kräva sin rätt och göra sin plikt, äta sitt bröd i sitt anletes svett, inte gå till överdrift och hjälpa sina medmänniskor.

Och visst finns det anledning att misstänka att vi ständigt blir manipulerade av maktgrupperingar – eller att allt inte är kaos bara för att det ser ut så.

Ideologisk renlighet vet vi också vad det kan leda till – och det råder inget tvivel om att det går bra för partier som är lite pragmatiska, varierar sitt politiska program med idéer från lite olika håll. Såväl kristdemokraterna som vänsterpartiet har haft framgång på att moderera sig en smula. Slutligen, visst behöver vi ett antal symbolfrågor som pedagogiskt bereder marken för de långsiktiga samhällsförändringar som Sverige är i behov av.

Således. Populismen kan mycket väl utformas på ett bra sätt. Det är förvisso troligt att den leder ned i avgrunden, men rätt utformad kan den också vara en tillgång i det politiska arbetet.

STIG-BJÖRN LJUNGGREN

Fil dr och skribent stikkan@ljunggren.com

Fil Dr statsvetenskap och stundtals lite rad-huspopulistisk

The Financial Times / Storbritannien

Finanskrisen inte

Finanskrisen är långt ifrån över, hävdar den brittiska tidningen The Economist i en ledarartikel. Bortse förstås att gäckna marknaden kommer hota fbrist på krediter. När allt fler placerar skyr risk och placeringar ökar kostnaden för de som vill låna pengar räntesänkningar kan inte stoppa likviditetsbristen, säger vidare pekare The Economist på aktiekurserna på borsen fortfarande är höga, mätt med historiska mått staterar att bakgrunden till att räntorna kommit ned flytt från aktier till obligationer. Orsaken är att plac

Foto: PRESENS BILD

Oron fortsätter. Än är borsen hävdar den ansedd brittiska tidningen The Economist i en ledare i se

Tidningen skriver att man är förvånad över att så många investemntbanker talar med dubbla tungor. Å ena sidan spår prognosmakarna som håller på med konjunkturbevakning att tillväxten i världen sjunker avsevärt de närmaste åren. Samtidigt försöker alla samma investemntbank sälja aktier med argument se ljus ut för borserna världen över.

Den amerikanska centralbankschefen Allan Greens efter annan lyft till skyarna av försig en känga av ti I över två år har Fed ignorerat svällande börskurse vit fram något som kan liknas vid en spekulationsbubblen. De som därför förväntar sig att borsen på ny och med de senaste räntesänkningar har inte förstått The Economist och avslutar med:

"Vad som går upp kommer slutligen ned."

Foto: AP/PRESENS BILD

FINANS TIDNINGEN

Ingår i Modern Times Group

Växel: 08-506 245 00
Fax: 08-14 99 30
http://www.fti.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jon Åsberg

Postadress:
Box 70347, 107 23 Stockholm

Besöksadress:
Kungsgatan 18, 4 tr

Redaktionen
E-post
Fax

redaktion@fti.se
08-14 99 30

Redaktionsledning

Per Lundström (Redaktionschef) 08-506 245 00
Tobias Hammar (Inrikes/Utrikes) 5 28
Peter Gimbe (Företag & Affärer) 5 68
Gustav Tapper (Börs & Placeringar) 5 43
Anna Gullers (Desk) 5 11

Dirrektnummer redaktionen

Ahlgren Martin 08-506 245 25
Aimgren Jan 5 94
Andersson Annelie (Efter borsen-redaktör) 5 10
Befrage Sophie 5 22
Carlqvist Krut (Kulturredaktör) 0498-49 72 50
Cervenka Andreas 08-506 245 35
Eklund Jörgen 5 00
Eving Anette 5 04
Hammar Ian 5 37
Hansson Magnus 5 15
Hassel Anders 5 56
Hugo Katarina 5 97
Lundstedt Mats 5 64

Ölsson Anders

Persson Henrik 08-506 245 33
Skärin Ulf 5 24
Stenberg Kristofer 5 34
Swanström Stefan 5 21
Adami Martin (Utrikesredaktör) 5 26
5 29

Läsarservice dygnet runt

Beställning 08-506 245 60
Utebliven tidning 08-506 245 60
E-post 08-506 245 62
pren@fti.se

Prenumerationspriser

Helår 2 490 kr (varar moms 141 kr)
Halvår 1 390 kr (varar moms 79 kr)
Kvartal 760 kr (varar moms 43 kr)
Postgiro: 92 03 035, Bankgiro: 5470-1016

Utgivare och administration

Frederik Rudbeck (VD)
Sveriges Finansnyheter AB

Annons

Telefon 08-506 245 80
Fax 08-506 245 81
E-post annons@fti.se
Ann Jonas (Föreläsning) 5 52
Brobjerg Linus 5 85
Charpentier Anna Lena 5 87
Eklöv Daniel 5 88
Hägglund Catharina 5 89
Kendi Maria 5 94
Norden Magnus 5 96
Wernersson Joakim 5 91
Ågren Inger (Traffic) 5 05
Hammarström David (Investor Relations) 5 82
Selin Rutger (Investor Relations) 5 03

Seminarier och nya media

Per-Erik Holmström 5 90

Webbida och textarkiv

Finans tidningen lagras elektroniskt finns tillgänglig dagligen på internet adressen www.fti.se. Där finns sedan 1 januari 1997. Artiklar kan även beställas per telefon 08-506 245 00 för 250 kronor plus moms per artikel. Förbehåll mot elektronisk lagring måste göras i skriften. Detta medges normalt inte. För beställt material ansvaret övertas av kunden.